

Obsah

Úvod.....	5
1 Pražský lingvistický kroužek, jazyková kultura a popularizace jazykovědy.....	7
2 Cesty jazykové popularizace.....	11
2.1 Knižní popularizace mezi jazykovědou a literární tvorbou	13
2.2 Knižní popularizace jazykovědy v užším smyslu	15
2.3 Knižní popularizace jazykovědy pro laickou veřejnost	18
2.4 Jiné formy popularizace jazykovědy	21
3 Dnešní situace: zdroje a cíle lingvistických popularizačních snah.....	24
4 Zaměření popularizačních příspěvků z rubriky Čestina na talířku	35
4.1 Proměny a obohacování slovní zásoby	35
4.1.1 Starší přejímky z cizích jazyků, jejich tvary a významy	36
4.1.2 Nově přejatá slova a jejich adaptace formální i sémantická	39
4.1.3 Aktuální slovtvorná problematika	44
4.2 Významy lexikálních jednotek dříve a dnes.....	48
4.3 Ohýbání slov a další morfologická témata.....	52
4.4 Uplatnění jazykových prostředků v textu	55
4.4.1 Vazby slov a další nedostatky ve větné stavbě	56
4.4.2 Stylová vhodnost užívání jazykových prostředků.....	59
4.5 Vybrané oblasti českého pravopisu a formální úpravy textu	61
5 Jazykovědná popularizace a školní výuka mateřštiny	64
6 Čestina na talířku	70
(1) SPECIALITY JEDNA BÁSEŇ	70
(2) REKLAMY VE SCHRÁNCE.....	71
(3) ZRANĚNÉ KOLENO, BOLAVÉ RAMENO.....	71
(4) JAK JE TO S NAŠIMI KOLENY A RAMENY.....	72
(5) CHYBIČKA SE OBČAS VLOUDÍ.....	73
(6) ČEHO JE MOC, TOHO JE PŘÍLIŠ.....	74
(7) NESNÁZE SE SLOVY	75
(8) NAHLÉDNĚTE DO NOVIN, JAK JE TO SE SLOVESY	76
(9) KDYŽ KONĚ SOUTĚŽÍ	77
(10) NOVOROZENCI UŽ NEPLATÍ	78
(11) VLIVY SLOV ZBLÍZKA I ZDALEKA.....	79
(12) NETRÁPÍ VÁS AFTY?.....	79
(13) DATUM SVATBY NA PRSTÝNKU.....	80
(14) HRDOST A OPRÁVNĚNÁ PÝCHA.....	81
(15) PROSTOVLASÝ NENÍ HOLOHLAVÝ ANI PLEŠATÝ.....	82
(16) O NAKUPOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU.....	83
(17) VYHLEDAT NEBOLI VYGOOGLIT?	84
(18) VYŘADIT NEBOLI VYLISTOVAT?.....	85
(19) VYLEPŠIT NEBOLI VYTUNIT?	85
(20) O CO BÝVÁ EMINENTNÍ ZÁJEM?	86
(21) SHOWBIZ ANEB JAZYKOVÁ NOVINKA VE SVĚTĚ SHOWBUSINESSU?	87
(22) VÁNOČNÍ TRADICE TROCHU JINAK ANEB SNŮŠKA A SNÁŠKA	88
(23) VTIPY CHTĚNÉ I NECHTĚNÉ	89
(24) PŘÍJMENÍ V DANÝCH ŽEN.....	90
(25) O PŘÍZNVICÍCH A PŘÍZNVIKYNÍCH BANÍKU	90
(26) NÁVRATY SLOV S OTAZNÍKEM	91
(27) CO S OUTLETY?.....	92
(28) VÝVOJ A VÝVIN: V ČEM SE LIŠÍ?.....	93

(29) JAK NA PROCENTA	94
(30) KLIENT A KLIENTELISMUS	95
(31) PO ČEM VONÍ VESMÍR?	96
(32) JASNÝ I NEJASNÝ VÝRAZ: KLÍRING	96
(33) KONZILIUM NENÍ KONCIL	97
(34) DESIGNOVKA A JINÉ „OVKY“	98
(35) PŘÍPITEK KE DVACÁTÝM NAROZENINÁM	99
(36) KDYŽ MNOHOMLUVNOST PŘEKÁŽÍ	99
(37) REKLAMNÍ APRÍL	100
(38) O SPANILÝCH DÍVKÁCH A PRACOVITÝCH MUŽÍCH	101
(39) ZAPOMENUTÉ POKRÝVKY HLAVY	102
(40) PŘECHYLOVÁNÍ PŘÍJMENÍ CIZINEK	102
(41) PŘECHYLOVÁNÍ PŘÍJMENÍ S OTAZNÍKEM	103
(42) TAJE ŽENSKÉHO ŠATNÍKU	104
(43) DLOUHÁ NOC	105
(44) ZALUDNOSTI A NÁSTRAHY PŘECHYLOVÁNÍ	106
(45) SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM JAKO DETEKTIVKA	106
(46) BLÍŽÍ SE KONEC ŠKOLNÍHO ROKU	107
(47) TROCHA LÉČENÍ ZE STARÝCH ČASŮ	108
(48) O POEZII VŠEDNÍHO DNE	109
(49) POZDRAVY VHODNÉ MĚNĚ ČI VÍCE	110
(50) O OSLOVENÍ PŘI PSANÍ DOPISŮ	111
(51) BONBONY A POLÍVKA ANEB ZNOVU O POEZII VŠEDNÍHO DNE	112
(52) UMÍTE PSÁT DATUM V DOPISECH?	113
(53) SVÍZEL JE NESNÁZ I KVĚTINA	114
(54) CO JSME NAŠLI V REKLAMĚ	114
(55) UZDRAVENÝ PACIENT A NAŠE ZDRAVOTNICTVÍ	115
(56) KDYŽ JSOU KLADY I ZÁPORY V SOULADU	116
(57) LIŠÍ SE OD SEBE KONZOLA A KONZOLE?	117
(58) O DRESU, DRESSINGU A DRESINKU	118
(59) CHATAŘI A ČETARÍ NA KOLEJI	118
(60) O E-MAILU A EMAILU	119
(61) CO JE FATÁLNÍ?	120
(62) KDYŽ SE SLOVOSLED NEPOVEDE	121
(63) WATTÁŽ A VATÁŽ	122
(64) O LOBBOVÁNÍ A LOBOVÁNÍ	122
(65) PROTĚŽ ZA TO NEMŮŽE	123
(66) KDO JE VNITRNĚ KLIDNÝ VE SVĚTĚ CELEBRIT?	124
(67) NECHLUB SE CIZÍM PEŘÍM	125
(68) PROTŘELÝ PODVODNÍK ANEB KDYŽ CHYBÍ DVĚ PÍSMENA	126
(69) OBVYKLOST PROTI NEOBVYKLOSTI ANEB CO JE PROFÁNNÍ?	126
(70) V NOVÉM ROCE HODNĚ ZDRAVÍ!	127
(71) CO LETOS PODRAŽÍ A O KOLIK?	128
(72) MÁT NEMUSÍ BÝT JEN ŠACHMAT	129
(73) NENÍ TRDLO JAKO TRDLO ANEB ŠTOPY VEDOU DO MINULOSTI	129
(74) AUTO NEMUSÍ BÝT JEN AUTOMOBIL	130
(75) ZNÁTE NETIKETU A WEBINÁŘ?	131
(76) KDYŽ JÍME VE SPĚCHU	132
Závěr	133
Summary	134
Literatura	136
Seznam použitých zkratek	141
Rejstřík	142